

Ytelser til enslig mor eller far (ugift, skilt eller separert forsørger)

Denne brosjyren forteller deg som er enslig mor eller far, om hvilke stønader du kan få fra folketrygden. Brosjyren er oppdatert pr. 1. januar 2005.

Vi gjør oppmerksom på at brosjyren bare er veiledende. Den inneholder derfor ikke alle detaljer som kan ha betydning i hver enkelt sak.

Innhold

Hvilke vilkår må du oppfylle for å få stønad?	3
Nærmere om de ulike stønadene	4
Overgangsstønad	4
Stønad til barnetilsyn	5
Utdanningsstønad	6
Tilskudd til flytting for å komme i arbeid	6
Når mister du retten til stønad?	7
Barnetrygd til enslig mor eller far	8
Utvidet barnetrygd	8
Ekstra småbarnstillegg	8
Underholdsbidrag og bidragsforskudd	9
Forholdet mellom overgangsstønad og arbeidsinntekt	11
Brukermedvirkning/oppfølgingsordningen	12
Egenerklæringsrutinen	13
Hvordan du går fram for å få stønad	14
Sette fram søknad	14
Etterbetaling	14
Klage (anke)	14
Retten til å se dokumenter	15
Stønadssatser	15
Råd og veiledning	15

Hvilke vilkår må du oppfylle for å få stønad?

Du må være ugift, skilt eller separert. Samlivsbrudd mellom ektefeller kan i spesielle tilfeller likestilles med separasjon.

Du må være alene om den daglige omsorgen for barnet. Dette gjelder i forhold til den andre av barnets foreldre.

Du må ikke leve sammen med en person du har barn med eller er skilt eller separert fra. Du kan heller ikke bo i samme hus som en du har barn med eller er skilt eller separert fra. Du kan heller ikke få stønad hvis du lever i et ekteskapslignende forhold med en annen person enn barnets mor eller far, og har gjort det i minst 12 av de siste 18 månedene.

Du og barnet må være bosatt i Norge og oppholde dere her. Du må også ha vært med i folketrygden de tre siste årene. Det kan gjøres unntak fra dette etter fastsatte regler.

Nærmere om de ulike stønadene

Du kan få midlertidig hjelp til livsopphold og annen økonomisk hjelp slik at du blir i stand til å forsørge deg selv og barnet.
Stønadene er:

Overgangsstønad

Denne stønaden er til ditt livsopphold. Pr. 1. mai 2004 er beløpet 9 062 kroner i måneden.

Overgangsstønaden blir fastsatt ut fra folketrygdens grunnbeløp, og tilsvarer 1,85 ganger grunnbeløpet. Det er Stortinget som bestemmer størrelsen på grunnbeløpet, og det blir som regel regulert én gang i året (vanligvis pr. 1. mai) i samsvar med endringene i levekostnadene og det allmenne inntektsnivået. Pr. 1. mai 2004 er grunnbeløpet 58 778 kroner.

Overgangsstønad kan du som hovedregel få i inntil tre år fram til det yngste barnet fyller åtte år.

I tillegg kan du få overgangsstønad i opptil to måneder før fødselen. Dersom du tar nødvendig utdanning, kan du som hovedregel få overgangsstønad i to ekstra år, forutsatt at det yngste barnet ikke har fylt åtte år.

Hvis du blir enslig mor eller far etter at det yngste barnet har fylt åtte år, kan du på visse vilkår få overgangsstønad i inntil to år fram til det yngste barnet fyller

ti år. Har du et barn som er særlig tilsynskrevende, kan du få overgangsstønad til barnet fyller 18 år.

Dersom det yngste barnet ditt er mellom null og tre år, stilles det ingen spesielle krav ut over de som allerede er nevnt. Når det yngste barnet ditt har fylt tre år, må du imidlertid være i yrkesrettet aktivitet for å ha rett til overgangsstønad. Dette betyr at du enten må være tilmeldt arbeidsformidlingen som reell arbeidssøker, eller du må være i arbeid eller under utdanning som utgjør minst halvparten av full tid.

Kravet til yrkesrettet aktivitet gjelder ikke dersom du uforskyldt er uten tilsynsordning, eller dersom du eller barnet har en sykdom som hindrer deg i å ta arbeid eller utdanning.

Stønad til barnetilsyn

Denne stønaden kan du få når du må overlate barnet til andre på grunn av arbeid eller utdanning utenfor hjemmet, eller fordi du er tilmeldt arbeidsformidlingen som reell arbeidssøker. Dersom du er forbigående syk, kan du gis stønad i inntil ett år. Det er en forutsetning at tilsynsordningen for barnet opprettholdes mens du er syk.

Stønaden gis vanligvis til barnet har fullført fjerde skoleår, men i visse tilfeller kan stønad til barnetilsyn også gis etter fjerde skoleår. Trygdekontoret kan gi deg nærmere opplysninger om dette.

Det er et vilkår for rett til stønad at du kan dokumentere utgiftene. Stønaden gis med 64 prosent av de dokumenterte utgiftene opptil et maksimumsbeløp som Stortinget fastsetter.

Maksimumsbeløpet for 2004:

2762 kroner pr. måned for ett barn

3603 kroner pr. måned for to barn

4083 kroner pr. måned for tre eller flere barn

Dersom din årlige inntekt er større enn seks ganger folketrygdens grunnbeløp – 352 668 kroner – får du ikke stønad til barnetilsyn.

Stønad til barnetilsyn utbetales fra og med den måneden du oppfyller vilkårene.

Utdanningsstønad

Du kan få utdanningsstønad dersom du tar nødvendig utdanning eller opplæring for å kunne forsørge deg selv ved eget arbeid.

Stønaden gis vanligvis for opptil tre års yrkesutdanning. Stønad til allmennutdanning kan gis i tillegg. Du kan vanligvis ikke få utdanningsstønad etter at du har oppnådd en yrkeskompetanse.

Utdanningsstønad skal dekke utgifter til kurs, skolemateriell, reiser osv. og gis etter bestemte retningslinjer.

Du kan bare få utdanningsstønad i den tiden du har rett til overgangsstønad, se ovenfor.

Tilskudd til flytting for å komme i arbeid

Dersom det er nødvendig å flytte for å komme i arbeid, kan du få tilskudd til flytteutgifter. Tilskuddet kan gis i tidsrom du har rett til overgangsstønad, eller innen seks måneder etter at overgangsstønaden falt bort.

Når mister du retten til stønad?

Alle som får stønad som enslig mor eller far, har plikt til å melde fra til trygdekontoret om endringer som kan ha noe å si for retten til stønad eller størrelsen på den.

Du mister retten til stønad

- hvis du gifter deg (selv om du ikke har barn med ektefellen din)
- hvis du går inn i et samliv med en person du har barn med eller har vært gift med, eller hvis dere bor i samme hus
- hvis du får barn med en du bor sammen med
- hvis du og den andre av barnets foreldre deler den daglige omsorgen for barnet
- hvis du lever i et ekteskapslignende forhold med en annen person enn barnets mor eller far, og har gjort det i minst 12 av de siste 18 månedene
- hvis du tar opphold i utlandet (i noen tilfeller kan du fortsatt få stønad etter søknad til trygdekontoret)
- hvis omsorgen for barnet opphører midlertidig eller for alltid

I tillegg kan retten til overgangsstønad falle bort etter visse bestemmelser, dersom du ikke oppfyller kravene om yrkesrettet aktivitet, se ovenfor.

De stønadene du mottar, kan bli midlertidig stoppet dersom du ikke besvarer egenerklæringskjemaet til rett tid.

Barnetrygd til enslig mor eller far

Utvidet barnetrygd

Dersom du bor alene med barn under 18 år, kan du få utvidet barnetrygd. Det vil si at du får barnetrygd for ett barn mer enn du faktisk har. Vil du vite mer om dette, kan du lese brosjyren «Barnetrygd» som du kan finne på internett eller få på trygdekontoret.

Ekstra småbarnstillegg

Dersom du er enslig mor eller far med barn fra null til tre år, og har rett til utvidet barnetrygd og samtidig også har rett til ureduisert overgangsstønning, kan du få ett ekstra småbarnstillegg. Du kan bare få ett ekstra tillegg, uavhengig av hvor mange barn under tre år du faktisk forsørger.

Det ekstra småbarnstillegget utbetales i de månedene ovennevnte vilkår er oppfylt. Utbetalingen kan gjelde fra måneden etter at barnet er født og til og med den måneden barnet fyller tre år.

Underholdsbidrag og bidragsforskudd

Du har rett til underholdsbidrag fra den andre av foreldrene (den bidragspliktige). Dersom bidraget blir fastsatt av det offentlige, blir det fastsatt ut fra hva det koster å forsørge barnet (underholdskostnaden). Underholdskostnaden blir deretter fordelt mellom foreldrene etter hvor stor inntekt hver av dem har. Bidraget (summen av bidragene) skal ikke fastsettes til et høyere beløp enn det den bidragspliktige har evne til å betale, og heller ikke til mer enn 25 prosent av inntekten hans/hennes. Dersom den bidragspliktige har samvær med barnet, gis det fradrag i bidraget (samværsfradrag). Du kan søke om tilleggsbidrag dersom den bidragspliktige har en inntekt som er høyere enn 550 ganger fullt bidragsforskudd pr. år (671 000 kroner).

Både du og den bidragspliktige må betale et gebyr dersom trygdekontoret fastsetter bidraget. Du kan søke om fritak fra gebyr dersom personinntekten din pr. år er lavere enn 110 ganger fullt bidragsforskudd (134 200 kroner).

Dersom du og den bidragspliktige avtaler hvor stort bidraget skal være, slipper dere gebyr. Vær oppmerksom på at trygdekontoret kan overprøve avtalen når du får bidragsforskudd, og bidraget er avtalt lavere enn forskuddet.

Du kan søke om å få bidragsforskudd. Forskuddet er behovsprøvd, og det blir gitt med enten 100 prosent,

75 prosent eller 50 prosent. Dersom årsinntekten din er høyere enn 320 ganger fullt bidragsforskudd (390 400 kroner), har du ikke rett til forskudd. Fullt bidragsforskudd pr. 1. juni 2004 er på 1 220 kroner pr. barn pr. måned.

Se mer om underholdsbidrag og bidragsforskudd i brosjyren "Barnebidrag og ektefellebidrag".

● ● ● ● ● Forholdet mellom overgangs- stønad og arbeidsinntekt

Dersom du får en årsinntekt som tilsvarer minst halvparten av grunnbeløpet i folketrygden, skal overgangsstønaden din

reduseres. Stønaden blir redusert med 40 øre for hver krone du tjener ut over halve grunnbeløpet.

Derfor får du gradvis mindre overgangsstønad hvis arbeidsinntekten din blir mer enn 2 500 kroner i måneden, (30 000 kroner eller mer i løpet av en 12-måneders periode).

Du mister overgangsstønaden helt hvis arbeidsinntekten din blir minst 25 167 kroner i måneden.

Husk at du har plikt til å melde fra til trygdekontoret straks du begynner eller slutter i arbeid, eller når inntekten din endrer seg.

Hvis du ikke melder fra, kan det føre til at du ikke får den stønaden du har rett til. Det kan også føre til at du får for mye utbetalt, og dette vil i så fall bli krevd tilbake.

● ● ● ● ● Egenerklæringsrutinen

Som mottaker av stønad til enslig mor eller far skal du hvert år fylle ut en egen-erklæring om forholdet til den andre av barnets/barnas foreldre og opplysninger om inntektsforholdene dine.

Du skal også gi opplysninger om du pr. 1. november lever i et ekteskaps-lignende forhold med en annen person barnets mor eller far, og har gjort det i minst 12 av de siste 18 månedene. Dette gjelder også for mottakere av utvidet barnetrygd. I begynnelsen av november hvert år får du derfor tilsendt en egen-erklæringsblankett fra trygdekontoret som omfatter både utvidet barnetrygd og stønad til enslig mor eller far.

Hvordan du går fram for å få stønad

Sette fram søknad

Søknadsblankett får du på trygdekontoret. På blanketten finner du opplysninger om stønadene og stønadsvilkårene.

Hvis du får den stønaden du har søkt om, får du nærmere informasjon fra trygdekontoret om hvilke plikter du har som stønadsmottaker.

Etterbetaling

Du kan få etterbetalt stønad fra folketrygden, men stønad kan som hovedregel bare etterbetales for opptil tre måneder før den kalendermåneden du satte fram søknaden

Klage (anke)

Dersom du ikke får det du mener du har krav på, kan du klage. Klagen skal sendes til trygdekontoret innen seks uker etter at du fikk melding om vedtaket.

Hvis du har behov for hjelp fra advokat i en trygdesak, kan du i visse tilfeller få dekket utgiftene til dette.

Retten til å se dokumenter

Du har rett til å se dokumentene i saken din. Retten til å se dokumentene gjelder også etter at søknaden er avgjort.

Stønadssetser

I brosjyren «Folketrygden – nye stønadssatser» finner du nærmere opplysninger om grunnbeløpet og om de stønadssatsene som gjelder. Brosjyren finner du på www.trygdeetaten.no.

Råd og veiledning

På trygdekontoret får du

- hjelp til å fylle ut søknaden
- hjelp til å sette fram klage
- råd og veiledning
- opplysninger om andre stønadsordninger

Trygdekontoret formidler også kontakt med arbeidskontor, sosialkontor og andre offentlige kontorer.

Mer informasjon fra trygdeetaten

Se også våre internettsider

www.trygdeetaten.no og NRK1 Tekst-TV side 808, eller ring Trygdeetatens servicetelefon 810 33 810.